

**Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор університету

Самойленко О. Г.

2023 року

**ПРОГРАМА КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО
ЕКЗАМЕНУ**

Освітньої програми 014 Середня освіта (Мова і література (німецька))
першого бакалаврського рівня
денної та заочної форм навчання

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету філології,
історії та політико-юридичних наук
Ніжинського державного університету імені
Миколи Гоголя
Протокол № 4 від 25 січня 2023 року

Укладачі

кандидат філологічних наук, доцент Блажко М.І.
кандидат філологічних наук, доцент Ролік А.В.
кандидат філологічних наук, доцент Щербак О.М.
кандидат педагогічних наук, доцент Удовиченко Н.К.
кандидат педагогічних наук, доцент Демченко Н.М.,
кандидат педагогічних наук, доцент Самойленко О.В.
кандидат психологічних наук, доцент Щотка О.П.

ПОЯСНОВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму комплексного кваліфікаційного екзамену розроблено згідно з Положенням про підсумкову атестацію здобувачів вищої освіти та порядок створення і організацію роботи екзаменаційних комісій у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя [6].

Комплексний кваліфікаційний екзамен є формою підсумкової атестації майбутнього вчителя німецької мови і передбачає перевірку та оцінку сформованості у здобувачів предметно-фахової компетентності, яка базується на комунікативній, лінгвістичній, методичній, соціокультурній, дослідницькій, психолого-педагогічній компетентностях. Випускники повинні продемонструвати готовність до виконання таких виробничих функцій: навчальна, гностична, виховна, розвивальна, планувальна, організаційна, контролююча, діагностична.

Екзаменаційні завдання спрямовані на визначення:

- рівня володіння іноземною мовою та її теоретичною базою, а також нормами побудови тексту і контексту;
- обізнаності про актуальні проблеми теорії мови та підходи до аналізу мовних явищ;
- здатності встановлювати взаємозв'язки між мовними та мовленнєвими одиницями під час аналізу конкретного текстового матеріалу;
- рівня володіння способами формулювання думок іноземною мовою, способами реалізації мовної норми в різних видах мовленнєвої діяльності;
- рівня сформованості професійно-методичних вмінь: конструктивно-планувальних, лінгво-методичних, організаційних, дослідницьких, педагогічних;
- готовності до обґрунтування дидактичних умов, педагогічної технології, прийнятого рішення.

Здобувач вищої освіти повинен слідувати нормам Положення ІЗДУ імені Миколи Гоголя «Про академічну доброчесність» [7] та виконувати всі заплановані завдання підсумкової атестації самостійно.

1. Структура комплексного кваліфікаційного екзамену

№ п.п.	Зміст компонента	Оцінювання	Примітки
Предметно-фаховий блок (мовний компонент)			
1.	Робота з текстом	40 балів	
2.	Письмова частина (есе)	10 балів	Пишеться до екзамену
Предметно-фаховий блок (методичний компонент)			
3.	Розробка та обґрунтування фрагменту уроку	25 балів	Завдання відкриті, можна готувати протягом року
Психолого-педагогічний компонент			
4.	Аналіз педагогічної ситуації з теоретичним обґрунтуванням	25 балів	Затверджується кафедрою педагогіки, початкової освіти, психології та менеджменту

Предметно-фаховий блок (мовний компонент):

Складання комплексного кваліфікаційного екзамену передусе написання есе (10 балів), оцінка за яке враховується при загальному оцінюванні.

Тема письмової роботи та тексти для аналізу обираються з урахуванням програмної тематики з *Практики усного та писемного мовлення* (1-4 курси).

Усна частина відповіді: робота з текстом

Завдання, що пропонуються:

1) Обрати абзац для виразного читання (не менше 5 речень), цікавий для старшокласників, обґрунтувавши вибір іноземною мовою. Прочитати вголос і зробити літературний переклад (4 хв.) – 10 балів (читання – 5, переклад – 5)

2) На основі тексту зробити усне повідомлення для старшокласників (не менше 15 висловлень) (4 хв.) – 15 балів

Писемна частина відповіді (екзаменатор перевіряє завдання під час відповіді студента на інші питання білету – додаткові запитання по писемним завданням (2 хв.) можливі після відповіді на всі запитання білету).

Завдання, що пропонуються:

3) Виписати і пояснити німецькою мовою **два** історичні, граматичні, лексичні або стилістичні явища, що можуть ускладнювати розуміння тексту школярами, які вирішують його прочитати – 10 балів (по п'ять балів за кожне явище)

4) написати 5 запитань щодо найбільш важливих віх тексту – 5 балів.

Предметно-фаховий блок (методичний компонент): передбачає розробку фрагменту уроку: визначення цілей, етапів роботи, методів й прийомів навчання, режиму діяльності. Під час відповіді студент має обґрунтувати власний вибір, прокоментувати особливості навчально-виховного процесу з урахуванням вікових характеристик учнів, матеріальних умов та методичного забезпечення, продемонструвати фрагмент уроку.

Психолого-педагогічний компонент: здобувачі аналізують та вирішують педагогічну ситуацію, яка моделює різні аспекти освітньої діяльності, типові навчальні, виховні, організаційні, консультативні завдання, а також критичні інциденти в діяльності та спілкуванні вчителя. У такий спосіб вони демонструють комплексну готовність приймати професійні рішення з опорою на знання психології, педагогіки та методики, уміння критично мислити, бачити проблему, висувати гіпотези, їх перевіряти, обирати адекватні та етично виважені методи навчального та виховного впливу, тактики педагогічного спілкування, а також здійснювати рефлексію отриманих результатів.

2. Зміст комплексного кваліфікаційного екзамену

2.1. Зміст лінгвістичної підготовки

2.1.1 Тематика текстів

Джерела текстів для аналітичного читання: медійні тексти та уривки із художніх текстів обсягом 4000-4200 знаків.

Тематика текстів для читання відображає зміст таких модулів:

1. «Людина»

- Молодь у Німеччині та в Україні: проблеми, характеристика, цінності та ставлення молодих людей.
- Сучасна родина, сімейні відносини.
- Молодь у сучасному світі. Політична і соціальна активність молоді.
- Як жити у великому місті?

2. «Дозвілля і спорт»

- Вільний час.
- Хобі.
- Свята в німецькомовних країнах: вечірка-сюрприз.
- Мобільність у великих містах.
- Подорож. Мій незвичний готель.
- Ігри: Опис улюбленої гри.

3. «Здоров'я»

- Стан здоров'я.
- Медичне обслуговування.

- Здоровий спосіб життя.
4. «Музика»
 - Музичні жанри.
 - Виконавці.
 - Музичні фестивалі у німецькомовних країнах.
 - Мій улюблений виконавець.
 5. «Фінансова грамотність»
 - Доходи.
 - Культура споживання.
 - Мої споживацькі звички.
 - «Блошиний» ринок.
 - Покупки в інтернет-магазинах.
 6. «Кіномистецтво»
 - Фільми і жанри.
 - Роль і значення кіномистецтва.
 - Мій улюблений режисер, кіноактор, фільм.
 7. «Навколишнє середовище та його охорона»
 - Наукові винаходи та відкриття.
 - Наслідки наукового прогресу.
 - Проблеми енергії та захист навколишнього середовища.
 8. «Німецькомовний світ та Україна»
 - Україна і українці. Батьківщина.
 - Німеччина і німці.
 - Австрія та австрійці. Швейцарія та швейцарці.
 - Особливості міжкультурного спілкування. Стереотипи: авто- та гетеростереотипи.
 - Подорожі у німецькомовних країнах і в Україні.
 - Система освіти в Німеччині та Україні.
 9. «Професійно-педагогічна діяльність»
 - Навчання і вибір професії.
 - Проблеми сучасної школи.
 - Особистість вчителя та педагогічна діяльність.
 - Педагогічна практика.
 - Виховання дітей.
 - Навчання упродовж всього життя.

2.1.2 Тематика есе:

1. Конформізм-нонконформізм та життєва позиція сучасної людини.
2. Віртуальна реальність: переваги та недоліки.
3. Духовні цінності сучасної людини.
4. Що має право на існування: високе кіномистецтво або масовий продукт?

5. Чи існує інтернет-філософія?
6. Мистецтво та сучасна людина.
7. Як я уявляю собі своє майбутнє життя?
8. Елітарна та масова культура.
9. Чи легко бути молодію людиною у сучасному світі?
10. Міжкультурна компетентність майбутнього вчителя німецької мови: моє ставлення.
11. Цифрова революція в нашому житті: переваги та недоліки.
12. Що я можу зробити для мого оточення?
13. Сильні та слабкі риси людини: Як потрібно до цього ставитися? Як можна стати сильнішим?
14. Перспективи розвитку українського кіно.
15. Чи є сьогодні поняття “батьківщина” застарілим?
16. Діалог культур: німецько-українські стереотипи.
17. Висловіть своє ставлення до слів Андре Моруа: «Молодість – це дещо дуже цінне, але коли ти молодий, ти про це не знаєш».
18. Україна через 20 років: мої уявлення.
19. Соціальна активність молоді: Що я можу зробити для охорони навколишнього середовища?
20. Професія вчителя – професія, про яку (не) мрієш?
21. Чому особистісну компетентність вчителя вважають найголовнішою у педагогічній діяльності?
22. Чому можна стверджувати що з чужини краще розумієш свою батьківщину?
23. Молодь продовжує традиції попередніх поколінь: Чи так це?
24. Наслідки науково-технічного прогресу та відповідальність людини перед природою.
25. Як слід виховувати дітей в епоху цифрової революції?

2.1.3 Основи теоретичних знань

1. Перший та другий пересув приголосних (закон Гріма). Співвідношення германського та індоевропейського консонантизму. Фонетична та фонологічна сутність цього закону. Інтерпретації закону Гріма
2. Загальна характеристика орфографії давньоверхньонімецького, середньонімецького та ново німецького періодів. Утворення німецької літературної мови.
3. Артикуляційні особливості голосних та приголосних в сучасній німецькій мові. Довгі та короткі голосні. Асиміляція приголосних та її види.
4. Інтонація та її роль у мовленні. Проблема визначення інтонації, її компонентів та функцій. Позначення інтонації у писемному мовленні.
5. Наголос в німецькій мові. Поняття словесного наголосу. Його види та функції. Характеристика німецького словесного наголосу.
6. Морфологія. Морфологічна будова слова. Типи морфем.
7. Критерії класифікації слів на частини мови. Іменник. Категорії відмінка, роду та числа.
8. Дієслово. Морфологічна класифікація дієслів. Семантико-структурні класи дієслів.
9. Виразжальні засоби стилістики. Лексичні виразжальні засоби.

10. Морфологічні виражальні засоби стилістики.
11. Синтаксичні виражальні засоби стилістики.
12. Функціональні стилі сучасної німецької мови.
13. Лексичне значення слова. Синонімія. Полісемія.
14. Тропи.

2.2 Зміст методичної підготовки

1. Теоретичні основи методики викладання іноземних мов (ІМ) у загальноосвітніх навчальних закладах. Мета навчання іноземних мов у Середній школі: підхід до визначення мети навчання ІМ як очікуваних результатів навчання учнів.
2. Базові методичні категорії: принцип, метод, методична система, методичний прийом.
3. Засоби навчання іноземних мов у середній школі.
4. Характеристика програми з іноземної мови для школи: структура програми, вимоги програми за ступенями навчання, зміст навчального матеріалу, його розподіл по розділах.
5. Проблема підручника і навчально-методичного комплексу з іноземної мови.
6. Використання технічних засобів зорової і слухової наочності на різних ступенях навчання іноземних мов.
7. Система вправ для навчання ІМ: вправа як засіб оволодіння мовленнєвими навичками та вміннями; типи і види вправ; структура вправи; особливості комунікативних вправ.
8. Формування іншомовної граматичної компетентності: характеристика граматичних навичок у продуктивних і рецетивних видах мовленнєвої діяльності та етапи їх формування; вправи для формування іншомовної граматичної компетентності; особливості формування іншомовної граматичної компетентності в початковій, основній і старшій школі.
9. Формування іншомовної лексичної компетентності. Навчання іншомовного репродуктивного та рецетивного лексичного матеріалу.
10. Формування іншомовної фонетичної компетентності.
11. Формування мовленнєвих компетентностей: аудіювання, говоріння, читання, письмо.
12. Розвиток умінь діалогічного та монологічного мовлення.
13. Формування соціокультурної компетентності у процесі оволодіння іноземною мовою.
14. Організація процесу навчання іноземних мов у загальноосвітній школі: контроль у навчанні іноземних мов; планування навчального процесу; особливості та вимоги до уроків іноземної мови; позакласна робота з іноземної мови.
15. Сучасні тенденції у викладанні і вивченні іноземних мов.

2.3 Зміст психолого-педагогічної підготовки

1. Педагогічна майстерність і професіоналізм вчителя.
2. Процес формування і розвитку особистості. Структура особистості. Якість особистості.
3. Функції процесу навчання. Єдність освітньої, виховної і розвивальної функцій процесу навчання. Й.Г. Песталоцці, А. Дістервег, К.Д. Ушинський про розвиваюче та виховуюче навчання.
4. Підходи до навчання. Особливості індивідуального підходу до учнів у процесі навчання.
5. Урок – провідна форма організації навчально-пізнавальної діяльності. Мета та завдання уроку.
6. Роль освітньої функції на уроці.
7. Роль виховної функції на уроці.
8. Вимоги до уроку.
9. Шляхи підвищення ефективності уроку в сучасній школі.
10. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності учнів.
11. Методи формування інтересу до навчання.
12. Методи заохочення та покарання учнів на уроці.
13. Вибір методів та засобів навчання.
14. Проблема контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів у сучасній школі.
15. Оцінювання навчальних досягнень учнів. Сучасні вимоги до оцінювання. Критерії та рівні оцінювання.
16. Закономірності і принципи виховання.
17. Загальна характеристика методів формування свідомості особистості.
18. Колектив та особистість як актуальна проблема сучасної школи.
19. Стадії розвитку колективу.
20. Виховні технології з різними категоріями дітей. Особливості виховної роботи з педагогічно занедбаними дітьми, дітьми з неблагополучних сімей, дітьми-сиротами, дітьми з обмеженими можливостями, обдарованими дітьми та ін.
21. Стилі спілкування з учнями. Причини появи педагогічно занедбаних учнів. А.С. Макаренко та В.О. Сухомлинський про «важких» дітей.
22. Родинно-сімейне виховання. П.Ф. Лесгафт, А.С. Макаренко, В.О. Сухомлинський про значення сім'ї у вихованні особистості.
23. Напрями роботи класного керівника з сім'єю.
24. Класний керівник: мета, виховні завдання, функції, напрями роботи та обов'язки.
25. Система діяльності класного керівника. Роль класного керівника в формуванні особистості.
26. Педагогічна діагностика в діяльності класного керівника. Методи вивчення класного колективу.
27. Взаємодія класного керівника з вчителями-предметниками.
28. Соціально-психологічні особливості керівництва сучасною школою.
29. Функції директора школи.
30. Конфлікти в колективі: причини виникнення та способи їх вирішення.

3. Критерії оцінювання.

3.1. Предметно-фахова підготовка (мовний компонент):

Писемна частина екзамену (есе):

Есе оцінюється в **10 балів** за такими критеріями:

- **Інформативність** = кількість інформації, що міститься в есе, її важливість і новизна.
- **Побудова тексту / архітектоніка** (формальна структура тексту + вміння узагальнити та структурувати основні ідеї/думки тексту) та **структурно-семантична зв'язність** (логічність тексту, послідовність викладу думок);
- **Лексико-стилістична правильність; експресивність.**
- **Лексико-граматична правильність** (ступінь відповідності тексту лексико-граматичній нормі).

Бали розподіляються у такий спосіб:

1. Інформативність = 3
2. Побудова тексту та структурно-семантична зв'язність = 3
3. Лексико-стилістична правильність; експресивність = 2
4. Лексико-граматична правильність = 2

Оцінка «**відмінно**» (**9-10 балів**) виставляється, якщо студент:

1. Виявив знання теми, використав різноманітну важливу, нову інформацію; демонструє вільне володіння тематичною лексикою.
2. Знає структуру есе та вміє узагальнити та структурувати власні ідеї/думки, володіє засобами зв'язку між окремими блоками інформації; його есе побудовано логічно, думки викладено послідовно;
3. Вміє адекватно використовувати мовні засоби німецької мови; коректно та чітко формулює власні думки, правильно вживає синоніми, антоніми; володіє засобами експресивності мови (фразеологізмами, ідіомами, порівняннями тощо).
4. Текст есе в повному обсязі відповідає лексико-граматичній нормі: студент правильно вживає допоміжні дієслова, дотримується порядку слів в простому та складнопідрядному реченні, правильно вживає форми дієслів, іменників та прикметників, знає рід найуживаніших іменників, правильно вживає означений, неозначений або «нульовий» артиклі з географічними назвами, власними іменами, з прикметниками в найвищому ступені, правильно вживає особові чи присвійні займенники, не робить помилок у керуванні найуживаніших дієслів, правильно утворює часові форми минулого часу (Präteritum, Perfekt) коректно вживає частку «zu» з дієсловом у початковій формі тощо. За кожну орфографічну помилку додатково знімається 0,1 бала.

Оцінка «**добре**» (**8-7 балів**) виставляється, якщо студент не дотримався одного-двох критеріїв та інколи робить помилки у складних структурах;

Оцінка «**задовільно**» (**6-5 балів**) - студент не дотримався трьох з чотирьох критеріїв;

Оцінка «незадовільно» (4-3 бали) - студент не дотримався жодного з чотирьох критеріїв.

Усна частина екзамену (робота з текстом).

Усне мовлення оцінюється за такими критеріями: тематичне наповненість висловлювання (thematische Entwicklung); зв'язність мовлення (Kohärenz); володіння лексичним мінімумом (Wortschatz); невимушений темп мовлення (Flüssigkeit); мовна коректність висловлення (Korrektheit)

Оцінка «**відмінно**» виставляється, якщо студент:

1. виявляє знання теми та вміння структурувати тематичний матеріал, демонструє вільне володіння лексичним мінімумом, засобами зв'язку між окремими блоками інформації;
2. вмів використовувати “заповнювачі мовчання” для створення враження свободи мовлення;
3. вмів передавати емоції та акцентувати у мовленні значущість досвіду та подій, про які йдеться;
4. володіє широким діапазоном лексики, який дозволяє легко “обходити” малознайомі або незнайомі слова, потрібні для висловлювання думки.
5. темп мовлення є невимушеним, студент володіє фонетико-фонологічними засобами мовлення, висловлюється без мовних помилок.

Оцінка «**добре**» виставляється, якщо студент не дотримався одного-двох критеріїв та інколи робить помилки у складних структурах;

Оцінка «**задовільно**» виставляється, якщо студент не дотримався трьох з п'яти критеріїв;

Оцінка «**незадовільно**» виставляється, якщо студент не дотримався жодного з п'яти критеріїв.

3.2. Предметно-фахова підготовка (методичний компонент):

Оцінка «**відмінно**» (21-25 балів) виставляється, якщо студент правильно визначив цілі, етапи уроку та методичні прийоми для досягнення поставлених цілей; запропонував адекватну послідовність та співвідношення тренувальних і мовленнєвих вправ; теоретично обґрунтував технологію навчання та власний вибір вирішення навчальних ситуацій.

Оцінка «**добре**» (14-20 балів) виставляється, якщо студент правильно визначив цілі, етапи уроку та методичні прийоми для досягнення поставлених цілей; запропонував адекватну послідовність та співвідношення тренувальних і мовленнєвих вправ; теоретично обґрунтував технологію навчання та власний вибір вирішення навчальних ситуацій, але при цьому припустився неточностей, мав складнощі із обґрунтуванням власної точки зору.

Оцінка «**задовільно**» (6-13 балів) виставляється, якщо студент продемонстрував мінімальний рівень методичних знань, визначив цілі уроку, але запропонував неадекватні прийоми, режими, засоби навчання; мав

труднощі з обґрунтуванням власних дій.

Оцінка «незадовільно» (0-6 балів) виставляється, якщо студент не зміг виконати практичне завдання: не сформульовано цілі та завдання, не визначено систему вправ, не запропоновано адекватні режими роботи, не зміг обґрунтувати власні рішення.

3.3. Психолого-педагогічний компонент:

Оцінка «відмінно» – 21-25 балів – виставляється, якщо студент обґрунтовано, послідовно й логічно аналізує ситуацію з використанням наукової термінології та на основі досвіду, набутого у ході виробничої (педагогічної) практики, демонструє власне бачення ситуації; виявляє уміння будувати чіткий алгоритм дій, спрямованих на професійне і компетентне вирішення даної проблеми.

Оцінка «добре» – 14-20 балів – виставляється у випадку, коли студент послідовно й логічно аналізує ситуацію за стандартною схемою, володіє науковою термінологією, при розв'язанні практичного завдання допущені лише незначні помилки, які усуваються самим студентом після зауваження екзаменатора.

Оцінка «задовільно» – 6-13 балів – виставляється, коли у ході розв'язання психолого-педагогічної ситуації допущені помилки і порушена логіка аналізу та етапи здійснення психолого-педагогічної технології, необхідної для розв'язання конкретної проблеми, що вплинуло на результат і правильність висновків. Але при цьому наявне часткове володіння теоретичним матеріалом з питань, наведених у ситуації.

Оцінка «незадовільно» – 0-6 балів – вказує на те, що студент не оволодів базовим теоретичним матеріалом та практичними навичками професійної діяльності.

Рекомендована література

1. Блажко М.І. Стилїстика німецької мови : навч. посіб. / М.І. Блажко. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 89 с.
2. Kosmin O.G. Theoretische Phonetik der deutschen Sprache / Kosmin O.G., Bogomasova T.S. – М.: Высшая школа, 1990. 223 с.
3. Левицький В.В. Історія німецької мови. Посібник для студентів вищих навчальних закладів. / Віктор Васильович Левицький. – Вінниця : НОВА КНИГА, 2007. 216 с.
4. Левицький В. В. Лексикологія німецької мови : посібник / Віктор Васильович Левицький; Наук. ред. С. О. Кантемір.– Вінниця : Нова книга, 2014. 390 с.
5. Методичні рекомендації до комплексного кваліфікаційного екзамену з фаху (мовний компонент) [Електронний ресурс] : за освітньо-професійною програмою “Середня освіта. Німецька мова і література” для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня Спеціальність: 014 Середня освіта (Мова і література (німецька)) Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка / Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя ; уклад. М. І. Блажко [та ін.]. - Електрон. текстовые дан. - Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2020. 42 с.

6. Положення про підсумкову атестацію здобувачів вищої освіти та порядок створення і організацію роботи екзаменаційної комісії у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя. URL: http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/derz_atestazija.pdf
7. Положення Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя «Про академічну доброчесність». URL: http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/polozenia_pro_akademichny_dobrochesnist.pdf
8. Теоретична граматики німецької мови : Методичні рекомендації до проведення семінарських занять та організації самостійної роботи (для студентів денної та заочної форми навчання) / Укладач: Ролік А.В. – Ніжин : Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2005. 146 с.
9. Brandes M. Stilistik der deutschen Sprache. - Москва: Высшая школа, 1990. 320 S.
10. Brandes M. Übungen zur dt. Stilistik. - Москва: Высшая школа, 1990. 142 S.
11. Helbig, G. Deutsche Grammatik : Handbuch für d. Ausländerunterricht / Gerhard Helbig ; Joachim Buscha. – 11., unveränder. Aufl. – Leipzig : Verlag Enzyklopädie, 1988. 737 S.
12. Metzler Lexikon Sprache / Hrsg. H. Glück, 4, aktualisierte und überarbeitete Auflage. – Stuttgart Weimar : Verlag J.B. Metzler, 2010. 814 S.

Методична література

1. Іноземні мови. Модельні програми 5-9 класів НУІІІ URL: <https://osvita.ua/school/program/program-5-9/83186/>
2. Іноземні мови. Методичні рекомендації МОН України щодо організації навчально-виховного процесу в 2017/2018 навчальному році. Київ: Оріон, 2017. 160 с.
3. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. (під ред. С.Ю. Ніколаєвої). – Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.
4. Панова Л.С., Андрійко І.Ф., Тезікова С.В. та ін. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах. Київ: Академія, 2010. 327 с.

Психолого-педагогічна література

1. Біляковська О. О. Педагогічні задачі як засіб активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів. Електронний ресурс. URL: http://www.nbuu.gov.ua/portal/soc_gum/pspo/2010_29_1/Bilyak73.pdf
2. Власенко О.М. Навчально-педагогічні ситуації у підготовці сучасного вчителя // Професійна педагогічна освіта: особистісно орієнтований підхід : монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. С. 361-368.
3. Дубасенюк О. А. Професійно-педагогічні задачі : типологія та технологія розв'язання: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. А. Дубасенюк, О. В. Вознюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010. 272 с.
4. Дяченко Н. Огляд класифікаційного спектру видів педагогічних задач. URL:

https://seanewdim.com/uploads/3/4/5/1/34511564/dyachenko_n.the_essence_of_the_process_of_solving_educational_problems.pdf

5. Каплінський В. В. 100 складних ситуацій на уроках та поза уроками: шукаємо рішення: Навч. посіб. для майбут. вчителів. 6-е вид. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 80 с. URL: <http://library.vspu.net/bitstream/handle/123456789/293/Кaplinsky%20-%20100%20skladnuh%20sutyatsi.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
6. Мільто Л. О. Педагогічні умови ефективного розв'язання комунікативних задач. Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова. К.: Вид-во ІНПУ ім. М. П. Драгоманова, 2007. Вип. 7 (17).
7. Мілева Л. Аналіз педагогічних ситуацій і розв'язання педагогічних задач. URL: <http://divovo.in.ua/analiz-pedagogichnih-situacij-i-rozvyazannya-pedagogichnih-zad.html>
8. Основи педагогіки та інноваційні технології у вищій школі : Навчальний посібник для здобувачів ступеню доктора філософії (PhD) за третім (освітньо-науковим) рівнем у галузі знань 22 «Охорона здоров'я». Проблемні педагогічні ситуації / Укладач Л. І. Васецька. Запоріжжя : [ЗДМУ], 2023. 93 с.
9. Падун Н.О., Самойленко О.В. Педагогічні ситуації: сутність та приклади вирішення : навч. посібник. Ніжин: ІДУ ім. М. Гоголя, 2017. 168 с.
10. Педагогічна майстерність : підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін.; За ред. І.А. Зязюна. 3-тє вид., допов. і переробл. К. : Богданова А.М., 2008. 376 с.
11. Секрети педагогічної майстерності. Уроки для вчителя /С.В. Вердіна, А.Г. Панченко Х.: Вид. група «Основа», 2008. 111с.
12. Супервізія з психологом: Стратегії вирішення педагогічних задач. URL: <https://vscosvita.ua/webinar/supervizia-z-psihologom-strategii-virisenna-pedagogichnih-zadac-129.html> (вебінар)
13. Теорія і технологія розв'язання педагогічних задач : навч. посіб. / Л. О. Мільто Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 156 с.
14. 100 складних ситуацій на уроках та поза уроками: шукаємо рішення: Навч. посіб. для майбут. вчителів. 6-е вид. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 80 с.

Перелік засобів, які здобувачі можуть використовувати на екзамені:

словники, електронні словники, підручники для загальноосвітніх навчальних закладів.

Довідники і словники:

1. Басапєць З.О. Німецько-український та україно - німецький словник. – Феміна, Київ, 1994. 731 с.
2. Большой немецко-русский словарь: В 2-х томах/ Под ред. О.И. Москальской. - М.: Рус.яз., 1980. 760 с., 656 с.
3. Мюллер В. Великий німецько-український словник: близько 170 000 слів та словосполучень / В. Мюллер. – К. : Чумацький шлях, 2005. 792 с.
4. Bulitta, E. und H. Wörterbuch der Synonyme und Antonyme / E. und H.

- Bulitta. – Frankfurt am Main : Fischer TaschenbuchVerlag, 1992. 795 S.
5. Duden: Aussprachenwörterbuch:
Wörterbuch der deutschen Standardaussprache. – Mannheim:
Bibliographisches Institut, 1989.
 6. Duden. Universalwörterbuch. – Mannheim, Leipzig, Wien, Zürich:
Dudenverlag, 1989. 1816 S.
 7. Duden Redewendungen. – Bd. 11. – Mannheim, Leipzig, Wien, Zürich:
Dudenverlag, 1989. 547 S.
 8. Gawris W. Deutsch-Ukrainisches Phrasologisches Wörterbuch in 2.
Bänden/ Gawris W. O. Prorotschenko. - Київ, 1983.
 9. Küpper. H. Wörterbuch der dt. Umgangssprache. – Stuttgart: Klett, 1987.
959 S.
 10. G. Wahrig. Deutsches Wörterbuch. – München: Mosaik, 1987. 1493 S.
 11. www.duden.de
 12. <https://www.dwds.de/d/woerterbuecher>

Шкільні підручники німецької мови:

1. <https://shkola.in.ua/pidruchnyky/5-klas/nimetska-mova/>
2. <https://shkola.in.ua/pidruchnyky/6-klas/nimetska-mova/>
3. <https://shkola.in.ua/pidruchnyky/7-klas/nimetska-mova/>
4. <https://shkola.in.ua/pidruchnyky/8-klas/nimetska-mova/>
5. <https://shkola.in.ua/pidruchnyky/9-klas/nimetska-mova/>